

What's On?

‘Voor een *duurzamere* wereld moeten we allemaal *duurzamere* keuzes maken.’

Evert van Ophem

INHOUD

4 Hoe kunnen we zorgen voor een duurzamere wereld? Evert van Ophem is hier al jaren mee bezig. Evert is daarin behoorlijk fanatiek, zegt hij zelf. Maar hij ziet zichzelf niet als lichtend voorbeeld. Hij geeft wél enkele tips, die u direct kunt toepassen.

9 Hoe groen bent u? Doe de quiz!

10 Ilse Pelzer denkt dat duurzaamheid voor bedrijven essentieel gaat worden. Daarom belegt zij in bedrijven die hier al actief mee bezig zijn. Maar ook in bedrijven die duurzaamheid nog niet erg hoog op de agenda hebben staan. Ilse legt uit waarom.

14 Personalia/Colofon

15 SPIN profileert zich graag als duurzaam pensioenfonds. Wat betekent duurzaamheid in de praktijk bij SPIN? En wat wil SPIN hier uiteindelijk mee bereiken?

Duurzaamheid

Het was een zomer die in het teken stond van extreem weer. Gevolgd door een herfst met bijzonder hoge temperaturen. Klimaatverandering komt dichterbij. En nee, een extreem warme zomer wil niet zeggen dat het nu al uit de hand loopt.

Maar de tekenen zijn niet gunstig. Dat geldt trouwens niet alleen voor het klimaat. Ook op andere vlakken brengt het gedrag van ons mensen schade toe aan de planeet. Denk alleen al aan ons grondstofgebruik, en het verlies aan biodiversiteit. Ons systeem moet anders.

Wij zijn onderdeel van dat systeem. Als pensioenfondsen en als mensen. Verandering bereiken we door zelf te beginnen, waar nodig het goede voorbeeld geven. Anderen de maat nemen over wat ze wél of niet doen helpt ons daarbij niet verder.

In deze *What's On?* aandacht voor (oud-) collega's die zelf actieve stappen zetten. Zij moeten daarbij soms lastige afwegingen maken. Net als uw pensioenfonds. Ons doel is een goed pensioen voor u en onze andere deelnemers. In een leefbare wereld, ook voor volgende generaties. Dat maken we bijvoorbeeld concreet met een zo geloofwaardig mogelijke aanpak om uiterlijk in 2050 een CO2-neutrale beleggingsportefeuille te hebben. We hopen zo een bijdrage te leveren. Voor een goed pensioen, nu én straks. Dat doen wij. Doet u mee?

Wouter van Eechoud
directeur SPIN

A person is sitting on a brown leather sofa in a living room. The room has a green wall, a wooden bookshelf filled with books and decorative items, and a drum set in the background. A framed abstract painting is on the wall. The person is wearing a black long-sleeved shirt and blue jeans. A green text box is overlaid on the image.

Evert van Ophem over het belang van duurzaamheid

Evert van Ophem is inkoper bij Kyndryl. Samen met de andere inkopers is hij verantwoordelijk voor bestedingen bij externe partijen. Dat kunnen diensten zijn, maar bijvoorbeeld ook telefoons en bureaustoelen. Ook daarbij is duurzame productie een onderdeel van de eisen die Kyndryl aan leveranciers stelt. In het privéleven van Evert speelt duurzaamheid eveneens een belangrijke rol. Sterker: hij is er elke dag actief mee bezig. →

‘We moeten ons
leven veranderen
voor een
mooiere wereld’

‘Dat klopt wel, ja, dat ik er elke dag mee bezig ben. Ik maak mij grote zorgen over ons consumptiepatroon. We consumeren en verbruiken elke dag goederen en diensten. Goederen en diensten die meer grondstoffen verbruiken dan we op den duur kunnen blijven produceren. We laten daarbij enorme afvalstromen achter. We zijn met z’n allen gewoon niet duurzaam genoeg bezig, zeker in West-Europa en de Verenigde Staten. We teren in op onze reserves.

Mijn bezorgdheid is niet nieuw. In 1999 studeerde ik Natuur & Milieu Resource Economie aan de universiteit van Kopenhagen. Kernvraag tijdens die studie was: hoe maak je optimaal gebruik van de *resources* die de aarde biedt. Technieken en middelen bedenken en ontwikkelen die ervoor zorgen dat natuurlijke bronnen zoveel mogelijk opleveren. En er dus niets wordt verspild.’

‘Duurzaam producerende boeren kunnen onze steun goed gebruiken’

‘Je kunt uitrekenen wat natuur waard is voor de samenleving, en daar beleid op maken. Dat gebeurt nu ook. Er is 25 miljard euro uitgetrokken om natuurgebieden te behouden en te herstellen. Hoe gaan we dat budget besteden? Dat vind ik heel interessant, ik volg dat hele proces op de voet.

Ik denk dat de meeste mensen wel ruimte willen maken voor natuur en milieu. Totdat de portemonnee moet worden getrokken. We hebben kritiek op de wijze waarop Nederlandse boeren produceren, maar kopen lang niet altijd de producten die wél duurzaam worden geproduceerd. Dat is jammer, want de duurzame boeren kunnen onze steun goed gebruiken.’

‘Ook als individu kun je veel voor de natuur betekenen’

‘Je hoort weleens mensen zeggen: zolang een bedrijf als Tata Steel zo vervuילend bezig is, heeft het geen nut wat ik doe. Dat vind ik zo jammer. Want we kunnen allemaal impact hebben, door soms hele kleine aanpassingen.

Als het over ons voedsel gaat: ik koop in Nederland geproduceerd vlees, en groenten en fruit van het seizoen. Helemaal géén of minder vlees eten is natuurlijk nóg beter. Zelf ben ik de afgelopen jaren ook veel minder vlees gaan eten.

Het gaat vooral om bewustwording. Minder spullen kopen, minder autorijden, minder vliegen. Je staat er waarschijnlijk niet bij stil, maar de diverse spullen die we kopen - vooral electronica, maar bijvoorbeeld ook boeken en cd's - vormen samen een enorme belasting voor het milieu. Daarom koop ik alleen wat ik écht nodig heb, als het kan tweedehands. Zolang wij al die producten blijven kopen, zijn we medeverantwoordelijk voor de slechte staat van onze omgeving.

Ik reis zelf met het OV naar mijn werk, al begrijp ik dat dat niet voor iedereen haalbaar is. Maar je kunt wél proberen de auto minder vaak te gebruiken. Door niet meer te vliegen - of zo min mogelijk - kun je ook veel betekenen voor natuur en milieu. Een lang weekend Barcelona? Dat doe ik niet meer! Een korte vakantie in Nederland kan net zo leuk zijn. Gelukkig is Kyndryl hier ook mee bezig. Het aantal zakelijk vliegereizen is enorm afgenomen. Een goede ontwikkeling.’ →

‘Ik ben misschien wel wat fanatieker dan veel andere mensen’

‘Ook in je eigen huis kun je meer duurzame keuzes maken. Ik gebruik groene energie, mijn huis is zo goed mogelijk geïsoleerd en we hebben zonnepanelen geplaatst. Verder: overal ledverlichting, de uitgangstemperatuur van de ketel verlaagd naar 60 graden en de verwarming in de woonkamer staat op maximaal 18 graden.

Dat zijn allemaal duurzame aanpassingen die weinig of niets kosten, maar jaarlijks wel geld opleveren. Andere investeringen zijn duurder. Gaat een warmtepomp mijn energieverbruik nog verder verlagen? Misschien wel iets, maar ik vermoed dat de investering relatief te hoog is. Je moet altijd naar het totale plaatje kijken. Nog een tip: zet je tuin vol bomen en bloemen, met zo min mogelijk tegels. Als het hard regent, staat er bij de burens water in de tuin. Bij ons niet.

Veel collega’s zijn hier ook mee bezig. Ik ben echt geen eenling, al ben ik misschien wat fanatieker dan de meeste anderen. Fanatiek ben ik dus wel, maar zeker geen lichtend voorbeeld. Ook mijn ecologische footprint is nog steeds te groot. Maar ik probeer ‘m wel zo klein mogelijk te maken.

Ik weet dat duurzaamheid ook bij SPIN hoog op de agenda staat. Dat verbaast mij niet. SPIN is een goed functionerend pensioenfonds. Ik ben blij dat duurzaam beleggen aandacht van het pensioenfonds krijgt. Eigenlijk ook wel logisch. Want wat heb je straks aan je pensioen als er geen mooie natuur meer is om van te genieten? Als we niet uitkijken, wordt de wereld onleefbaar. Het gaat echt veel sneller dan we 20 jaar geleden dachten. We moeten allemaal veranderen. Dat is helemaal niet erg, want het levert veel op. We hebben immers allemaal baat bij een mooiere wereld!’ ←

Hoe

Evert en Ilse (zie verderop) zetten zich in voor een duurzame wereld. SPIN doet dat ook. Vul de 6 vragen hieronder in en bekijk de antwoorden op pagina 14. Dan weet u hoe groen u nu al bent. Maar ook wat u kunt doen om nóg wat groener te worden.

groen bent u?

Doe de quiz!

1 Binnen de gemeente waar ik woon, gebruik ik zoveel mogelijk de:

- bus
- (elektrische) fiets
- auto
- scooter

2 Ik heb voor een groenere wereld mijn eetpatroon veranderd.

Ik ben geminderd met het eten van:

- aardappelen
- kaas
- eieren
- vlees
- ik ben niet geminderd met het eten van bovenstaande

3 Om mijn persoonlijke CO2-uitstoot te verlagen:

- ben ik per dag 3 minuten korter gaan douchen
- ben ik minder vlees gaan eten
- heb ik de vaatwasser weggedaan
- ga ik meestal met de auto op vakantie
- hier ben ik niet mee bezig

4 Ik heb mijn volgende zomervakantie gepland:

- in Nederland
- een paar weken binnen Europa
- stedentrip
- een cruise naar de Caraïben

5 Ik heb thuis:

- een warmtepomp
- zonnepanelen
- (bijna) overal dubbelglas
- muurisolatie

6 Ik heb thuis een:

- tweede koelkast
- tropisch aquarium
- waterbed
- tuinvijverpomp
- niets van dit

Kijk op pagina 14 wat de groenste keuzes zijn!

Ilse Pelzer over haar beleggingen

*‘Duurzaam beleggen
is heel belangrijk.
Maar je moet ook aan je
rendement denken.’*

Ilse Pelzer is Senior Data & AI Partner Specialist bij IBM. Ze is verantwoordelijk voor het in de markt zetten van IBM technologie op het gebied van *data en artificial intelligence*. Een commerciële rol die haar bijzonder goed ligt. Ilse denkt zelf dat beleggen een logisch gevolg is van commercieel denken. Voor haar was het dus niet vreemd dat beleggen een rol in haar privé leven ging spelen. Denken aan duurzaamheid is daarbij essentieel. En dan kun je dus ook beleggen in bedrijven die je niet zo snel met duurzaamheid associeert.

‘Klopt. Ik beleg in diverse bedrijven. Logisch, want je moet je beleggingen spreiden om risico’s te verkleinen. Ik vind duurzaam beleggen zeker belangrijk. Veel van de bedrijven waar ik in beleg zou je zondermeer duurzaam kunnen noemen. Een goed voorbeeld is Rivian. Dat Amerikaanse bedrijf maakt elektrische auto’s die een bereik hebben van wel 800 mijl (bijna 1.300 kilometer – red.). Maar ik heb ook aandelen Shell.’

‘Door te beleggen in een bedrijf heb je invloed’

‘Dat klinkt op het eerste gezicht een beetje raar. Shell lijkt als producent van fossiele brandstoffen niet echt duurzaam, eerder het tegenovergestelde van een bedrijf als Rivian. Maar ook Shell denkt na over de toekomst. Een toekomst waarin benzine, olie en gas veel minder of helemaal géén verdienmodel meer zijn. Daarom zoekt Shell oplossingen met waterstof als brandstof, én werden door het bedrijf snelladers voor elektrische personenauto’s ontwikkeld.

Bovendien kun je door in een bedrijf als Shell te beleggen, invloed blijven uitoefenen op de koers die het volgt. Als je zo’n bedrijf uitsluit, ben je ook die positieve invloed kwijt. Aandeelhouders staan samen sterk. Ook door te beleggen in bedrijven die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan. Zo doet SPIN het ook. Dat heeft volgens mij meer impact dan 5 minuten korter douchen.’ →

‘Denken aan duurzaamheid is op termijn gunstig voor bedrijven’

‘Jonge mensen zijn daar enorm mee bezig, merk ik. Die maken zich zorgen over het voortbestaan van onze planeet. Ik voel die zorg ook wel. We moeten blijven zorgen voor schoon water voor iedereen, en onze CO2-uitstoot verder beperken. Maar duurzaamheid en bewustzijn gaat over meer dingen. Ik let zelf bij wat ik koop heel erg op of er sprake is van kinderarbeid. Daarom koop ik bijvoorbeeld bepaalde kledingmerken niet. Zo denken natuurlijk meer mensen. Daarom denk ik dat duurzaamheid nu al - en op termijn helemaal - een positief effect heeft op hoe er naar jouw *brand* wordt gekeken. Dat speelt uiteraard ook bij IBM.’

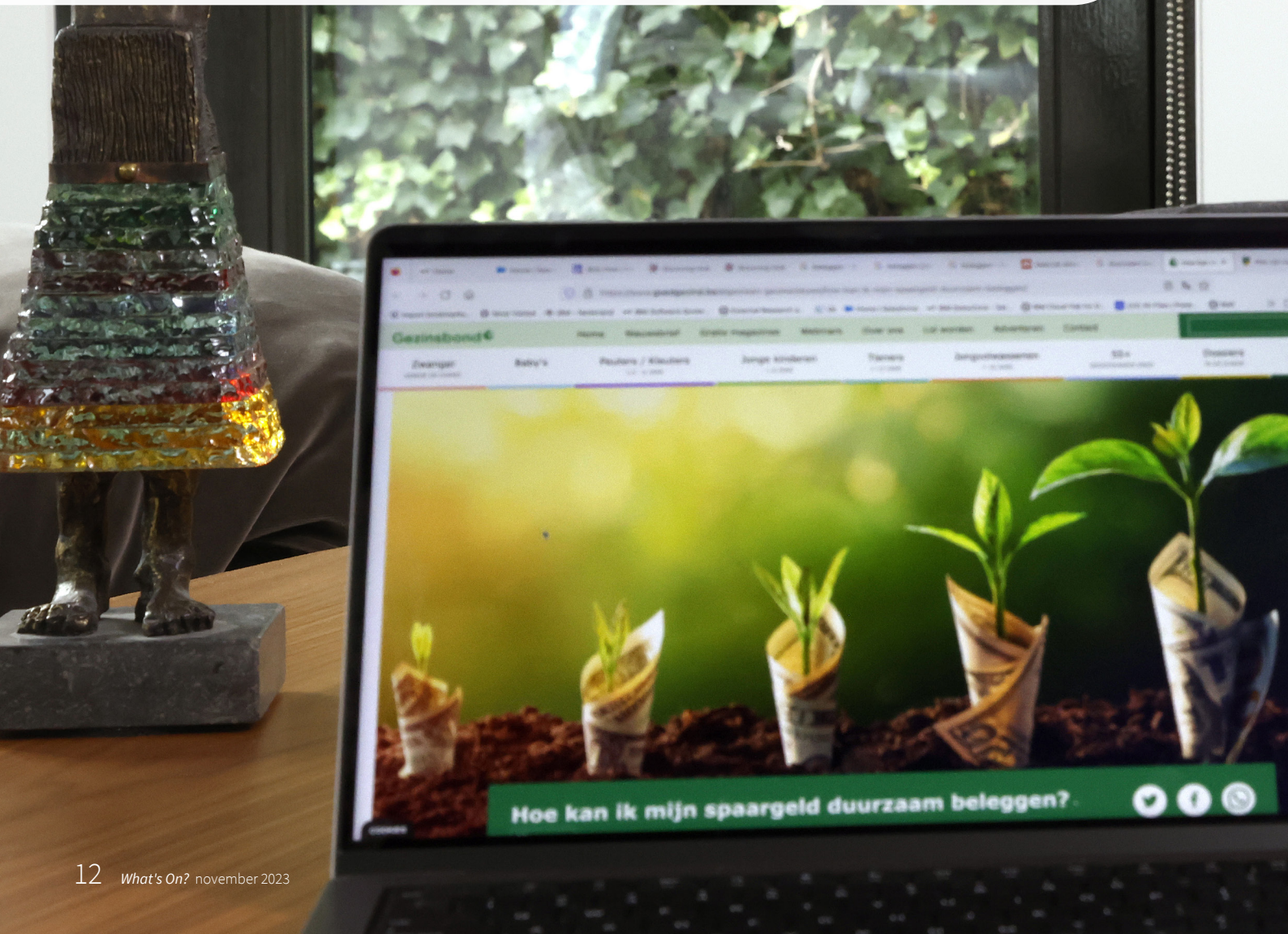
‘Het begon met een aandelenpakket van Randstad’

‘Ik beleg al behoorlijk lang. Dat begon toen ik bij Randstad werkte. Daar kreeg ik elk jaar een aantal aandelen, waar ik vervolgens niet naar omkeek.

Toen ik na 10 jaar Randstad verliet, kon ik dat aandelenpakket verkopen. Ik schrok van de hoogte van het bedrag, die aandelen waren inmiddels enorm veel waard geworden. Ik heb een groot deel van die Randstad aandelen verkocht. Daar heb ik een verbouwing van mijn huis mee betaald. Maar ik dacht ook gelijk: dit is wel interessant, hier moet ik meer mee doen. Daarom heb ik destijds een deel van de Randstad aandelen aangehouden. Van het dividend dat ik elk jaar kreeg, heb ik steeds nieuwe aandelen gekocht. Dat is nog steeds mijn strategie.’

‘Beleggen is voor mij vooral een hobby’

‘Nou ja, strategie klinkt wel heel professioneel. Ik zie mijzelf eerder als een echte amateur als het om beleggen gaat. Soms zit ik er echt helemaal naast en verlies ik veel geld. Dat is bijvoorbeeld gebeurd met mijn aandelen KPN. En ook mijn aandelen Rivian gaan nog niet zo goed. Toch verkoop ik ze niet. Ik verwacht in de toekomst namelijk heel veel van dat bedrijf. Die aandelen gaan wel weer stijgen.

Het zijn allemaal plukjes, ik ben in geen enkel bedrijf grootaandeelhouder. Het is een hobby. Ik heb spaargeld en aandelen. Spaargeld is veilig, maar levert bijna niks op. Met aandelen kun je veel geld verdienen, maar in theorie ook alles verliezen. Tot nu toe leveren mijn beleggingen veel meer op dan mijn spaargeld. Leuk, maar ik weet dat het snel helemaal anders kan zijn. Vorig jaar was mijn rendement bijvoorbeeld negatief, en ook 2023 gaat niet zo lekker. Het geld dat ik in aandelen steek, heb ik gelukkig niet echt nodig. Het is natuurlijk heel vervelend als ik geld verlies, maar geen ramp.

Ik merk dat veel mensen best wel bang zijn om te beleggen, die angst merk ik ook bij collega's. Ik heb altijd in een commerciële rol gezeten, ik durf risico's te nemen. Dat geldt natuurlijk niet voor iedereen. Je moet je emoties aan de kant kunnen zetten. Niet snel in paniek raken, altijd aan de lange termijn blijven denken. Al moet ik eerlijk zeggen dat ik wel een paar keer per dag op mijn ING-app kijk om te kijken hoe mijn beleggingen ervoor staan!

'Mijn kinderen maken hun eigen beleggingskeuzes'

'Ook mijn beide kinderen beleggen inmiddels. Een paar jaar geleden zei ik dat ze € 2.500 van het geld dat ze via DUO leenden mochten beleggen. Ik zou garant staan voor eventuele verliezen. Ik wilde hen meer bewust maken van geld, en leren wat je met aandelen kunt doen. Het eerste jaar leverde gelijk een heel goed rendement op, dus gingen ze door. Ik heb ze wel gewaarschuwd: vanaf nu staan jullie er alleen voor. Ze pakken het allebei goed op, en maken nu ook eigen keuzes. In het begin deden ze vooral wat ik deed.

Ik zei het al: de jeugd is veel bewuster bezig met duurzaamheid. Dat zie ik nu ook bij mijn eigen kinderen. Toch moet je net zo goed het rendement in de gaten houden. Want zonder rendement kun je niet duurzaam blijven beleggen. Voor mij zijn mensenrechten, discriminatie tegengaan en beter omgaan met ons milieu belangrijke thema's. Die bepalen zeker een deel van mijn beleggingen. Het is altijd een afweging welke aandelen je wel of niet aanschaft. Voor mij moeten duurzaamheid en rendement een mooie balans vormen. Als dat lukt, ben ik zeer tevreden! ←

OVERLEDEN

W.W.G.M. Bosch 83 jaar, 01.01.2023
G.H. Burggraaf 90 jaar, 03.01.2023
G.W.A. Thielen 90 jaar, 04.01.2023
C. Wiegel 78 jaar, 04.01.2023
F. van Dijk 78 jaar, 07.01.2023
H.A.P.M. Mank 76 jaar, 10.01.2023
J.B.M. Engbersen 74 jaar, 11.01.2023
E. Wendt 88 jaar, 11.01.2023
E.M.J. Janss 85 jaar, 19.01.2023
C.F.M. Kieft 78 jaar, 21.01.2023
W.M.E.P. Blom 95 jaar, 25.01.2023
H.R. de Leeuw 70 jaar, 27.01.2023
A.B.M. van Rooijen 67 jaar, 29.01.2023
H. van Oosterom 70 jaar, 29.01.2023
E. Verschuijl 92 jaar, 31.01.2023
B.A. Knobbe 74 jaar, 01.02.2023
J.P. Bolmeijer 86 jaar, 05.02.2023
A.C. Kivits 93 jaar, 07.02.2023
G. Hommenga 78 jaar, 08.02.2023
M.L. Ang 56 jaar, 10.02.2023
W.H.O. Rempt 74 jaar, 12.02.2023
G.A.J.J. de Groot 80 jaar, 13.02.2023
H.L. Baarbé 93 jaar, 13.02.2023
P.J. Harthoorn 68 jaar, 14.02.2023
L.R. van der Linde 75 jaar, 17.02.2023
S. Rodriguez Prada 82 jaar, 18.02.2023
A.W.M. Sluijter 72 jaar, 20.02.2023
E.J. Muns 76 jaar, 20.02.2023
M.H.J.M. Drissen 76 jaar, 21.02.2023
R. Veltman 82 jaar, 22.02.2023
W.E. van Wees 83 jaar, 04.03.2023
B.J. Slootweg 76 jaar, 05.03.2023
E.H.I. Weijer 80 jaar, 06.03.2023
J.D. Lokhorst 80 jaar, 17.03.2023

M.V. Mendes Pereira Peres 80 jaar, 23.03.2023
H.J. Luijter 79 jaar, 23.03.2023
P. Blokdijk 85 jaar, 26.03.2023
V.M. Prochazka 88 jaar, 28.03.2023
R.C.F. Kok 60 jaar, 29.03.2023
A.P. Woutersen 79 jaar, 04.04.2023
A. Benders 64 jaar, 06.04.2023
L.E. Hofmeester - Out 90 jaar, 12.04.2023
N. ten Brink 83 jaar, 25.04.2023
C.J. Norbart 72 jaar, 26.04.2023
M.J. Kronenburg 58 jaar, 28.04.2023
N. Folgers 90 jaar, 03.05.2023
H. Schaap 75 jaar, 04.05.2023
R.A. Voorbrood 77 jaar, 04.05.2023
K.K. Koksma 85 jaar, 06.05.2023
H.H. van Oosten 86 jaar, 13.05.2023
J.E. Douglas 86 jaar, 14.05.2023
M. den Ouden 70 jaar, 14.05.2023
H.P. Dijkhuizen 63 jaar, 14.05.2023
R. de Gelder 61 jaar, 16.05.2023
W. Siegenthaler 65 jaar, 22.05.2023
J.C. Vermeulen 93 jaar, 22.05.2023
W.L. Schippers 85 jaar, 27.05.2023
J. Tuinbeek 86 jaar, 02.06.2023
J.M. Bakker 56 jaar, 04.06.2023
J. Both 94 jaar, 06.06.2023
J. de Weerd 69 jaar, 08.06.2023
J.R.I.M. de Wolf 87 jaar, 12.06.2023
W. Broekema 72 jaar, 13.06.2023
M.H. van Balgooi 70 jaar, 15.06.2023
H.J. Moonen 81 jaar, 20.06.2023
T.A.J. van der Kroon 78 jaar, 20.06.2023
P.F.J. Buijtenhek 75 jaar, 23.06.2023

COLOFON

What's On? is het magazine van Stichting Pensioenfonds IBM Nederland. Alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden ontvangen de *What's On?* tweemaal per jaar.

Tekst: Jeroen van de Beek
Ontwerp: Neon – Ellen van Diek, Amsterdam
Fotografie: Ton Kasternans Fotografie,
Pexels/Sam Davis p.2, Rachael Holzman p.8, Pexels p.15,
Ellen van Diek p.16.
Druk: Daneels Media Group in België

Voor reacties op deze uitgave: redactie@spin.nl of
020-347 2757
Voor vragen over uw pensioen(regeling):
info@spin.nl of +31(020) 347 2722.

FSC®, het internationale keurmerk voor verantwoord bosbeheer. ©1996 Forest Stewardship Council A.C.
Deze *What's On* is zo milieuvriendelijk mogelijk tot stand gekomen. Gedrukt met biologische inkt op duurzaam vervaardigd papier. De folie is biologisch afbreekbaar.
Onze drukkerij is FSC®-gecertificeerd onder certificaatnummer FSC-C012661.

UITSLAG QUIZ PAGINA 9

De groenste keuzes zijn: fiets, vlees, minder vlees eten en in Nederland. Elk juist antwoord levert 10 punten op. Heeft u bij vraag 5 alles aangekruist? Dat levert 10 punten op. Anders: 2 punten per stuk. Heeft u thuis géén tweede koelkast, tropisch aquarium, waterbed of tuinvijverpomp? Dan krijgt u er 10 punten bij. Heeft u wél één of meerdere van deze? Dan gaan er per stuk 2 punten van uw totaal af.

40-60 punten: *goed bezig!*

20-40 punten: *u bent op de goede weg!*

Minder dan 20 punten: *u kunt nog wat veranderen!*

Duurzaamheid: ook voor SPIN essentieel

Evert en Ilse zeiden het al elders in deze *What's On?*: ook SPIN geeft duurzaamheid een plek in het beleggingsbeleid. Hieronder leest u wat dat precies voor onze beleggingen betekent. En wat ons uiteindelijke doel is.

Om met dat eerste te beginnen: we willen in 2050 helemaal CO2-neutraal zijn met onze beleggingen. Dus aansluiten bij het klimaatakkoord van Parijs (2015). Dat begint met het meten van de CO2 uitstoot van landen en organisaties die we financieren. Dat is wereldwijd een grote uitdaging voor beleggers. Binnen de *Net Zero Asset Owner Alliance* (NZAOA) stellen we samen met andere beleggers doelen om de uitstoot van onze beleggingsportefeuille te verlagen. Op dit moment kunnen we dat alleen voor de CO2-uitstoot van onze beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties (ongeveer 35% van onze beleggingen). Ook onze overige beleggingen moeten straks dus onder de loep worden genomen. Er valt dus nog veel te winnen.

Dat gaat de komende tijd ook gebeuren. De NZAOA komt binnenkort namelijk met richtlijnen voor andere beleggingscategorieën. Hierdoor kunnen we de CO2-uitstoot van een groter deel van onze beleggingen gaan meten en gaan werken aan het verlagen daarvan.

We blijven in gesprek met de bedrijven waarin we investeren

We hebben ons de laatste jaren sterk gericht op de klimaattransitie. In de praktijk betekende dat minder investeren in kolen(mijnen), het gebruik van kolen, olie en gas afbouwen én actief op zoek gaan naar groene alternatieven. We blijven zoeken naar manieren om bij een goed rendement een positieve bijdrage aan een leefbare wereld te leveren.

We blijven in gesprek met de bedrijven waarin we investeren. Op die manier helpen we die bedrijven duurzamer te worden. Niet langer investeren kan ook, maar dat willen we zoveel mogelijk beperken. Als relatief kleine belegger kunnen we al die gesprekken natuurlijk niet alleen voeren. We werken samen met andere beleggers en dienstverleners. Samen staan we sterk!

Meer weten? Ga naar spin.nl/page/beleggingsbeleid. →

Wat we verder doen

- Duurzaamheid bij SPIN gaat natuurlijk verder dan alleen onze beleggingen. De CO2 voetafdruk van SPIN zelf willen we in 2030 al neutraal hebben. Hoe we dat doen? Zo min mogelijk papier en plastic gebruiken
- Niet automatische nieuwe spullen kopen als iets moet worden vervangen (meubilair, apparatuur)
- Thuiswerken stimuleren door het aantal kantoor-dagen te beperken
- Energiezuinige verlichting en bewegingsmelders plaatsen
- Zo min mogelijk vliegen: trein in plaats van vliegtuig of online vergaderen
- Pand energiezuinig houden (A-label)
- Duurzame fairtrade koffiebonen en milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen gebruiken.

Natuurlijk is het verkleinen van onze CO2 voetafdruk maar een deel van de oplossing. Je houdt altijd een bepaalde CO2-uitstoot over. Deze uitstoot gaan we compenseren door deel te nemen in verschillende bosbouw projecten.

What's On? nog wel op papier

SPIN gebruikt zo min mogelijk papier. Waarom heeft u dan nu wel een papieren magazine in handen? Dat is een bewuste keuze. Ons doel is een relatie-magazine waarmee we de verbinding met - en tussen - onze deelnemers vergroten. We denken dat zo iets op papier beter werkt. We drukken de *What's On?* op duurzaam vervaardigd papier, met biologische inkt. En u ontvangt het magazine tweemaal per jaar in een biologisch afbreekbare folie. Wilt u de *What's on?* toch niet meer ontvangen? Afmelden kan door een mail te sturen naar redactie@spin.nl.

Alle overige communicatie doen we zoveel mogelijk digitaal, omdat dat beter is voor het milieu. Doet u ook mee? Ga naar www.spin.nl en log in op MijnSPIN. Geef bij uw contactgegevens ('Direct regelen') uw emailadres door en zet uw wijze van communicatie op email.

